

<http://hranomdozdravlja.com/?do=pcele>

Te. +387 35 320 745; fax +387 35 320 741; mobitel: 00 387 62 893 270 mail: midhat.jasic@untz.ba ili jasic_midhat@yahoo.com

IZVJEŠTAJ

o relalizaciji III Kongresa o pčelarstvu i pčelinjim proizvodima
Bihać 2018.

1. OPĆI PODACI O KONGRESU

Treći Kongres o pčelarstvu i pčelinjim proizvodima sa međunarodnim učešćem održan je 17. i 18. novembra 2018. godine u Bihaću. Glavni cilj kongresa je da se putem međusobnog povezivanja akademske zajednice, poljoprivrednih proizvođača, prehrambene industrije i iskusnih pčelara i prezentiranjem znanja i iskustva iz oblasti pčelarstva, pčelarske prakse, prerade pčelinjih proizvoda i apiterapije doprinese razvoju pčelarstva i u Bosni i Hercegovini ali i kompletnoj regiji. Jedan od ciljeva Kongresa je i podizanje svijesti ukazivanje na osnovne nedostatke institucionalnog i pravnog okvira u sektoru pčelarstva i proizvodnje pčelinjih proizvoda te preporučivanje efikasnih rješenja.

Organizacioni i znanstveni odbor Kongresa smatraju da pčelarska djelatnost može znatno umanjiti siromaštvo u ruralnim područjima te smanjiti migracije stanovništva, a to su nesumnjivo prioritetni ciljevi društva. S tim u vezi pčelarskoj proizvodnji je neophodno povećanje produktivnosti, unapređenje osiguranja kvalitete ali i povećanje efikasnosti i učinkovitosti.

Na Trećem Kongresu o pčelarstvu i pčelinjim proizvodima sa međunarodnim učešćem prijavljeno je 49 naučnih, stručnih i radova iz prakse koji su prezentirani kroz plenarna i usmena izlaganja i poster prezentacije u sljedećim grupama: legislativa i opće teme iz oblasti pčelarstva, kvalitet pčelinjih proizvoda, bolesti pčelinjih društava, apiterapija, medonosne bilje i radovi iz pčelarske prakse.

Cijeli radovi i sažetci tiskani su u Trećem zborniku radova i sažetaka o pčelarstvu i pčelinjim proizvodima koji je katalogiziran kod NUB Sarajevo. Trudom i zalaganjem suorganizatora kongresa Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Treći zbornik radova i sažetaka o pčelarstvu i pčelinjim proizvodima ušao je u CAB bazu podataka

Nosioci organizacije Trećeg Kongresa su: J.U. Veterinarski zavod Bihać, BiH; Tehnološki fakultet Univerziteta u Tuzli, BiH; Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Hr; Veleučilište u Požegi, HR; USAID/Sweden FARMA II project, BiH; Biotehnički fakultet Univerziteta u Bihaću, BiH; Agencija za sigurnost hrane BiH, BiH; Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, BiH; Pčelarski savezi TK, USK, ZE DO, BIH, HNK sa svojim udruženjima; i drugi.

Više informacija o Kongresu je dostupno na <http://www.hranomdozdravlja.com/?do=pcele> kao i FB profilu <https://www.facebook.com/events/1941817615885240/>

Generalni sponzori Kongresa su: BiH Telekom i Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Sarajevo.

2. MEDIJSKA AFIRMACIJA KONGRESA

Kongres o pčelarstvu i pčelinjim proizvodima je kvalitetno praćen preko organizatora i tokom trajanja samog Kongresa. Medijska afirmacija Kongresa bila je vrlo intezivna što je doprinijelo kvaliteti održavanja skupa.

U nastavku je naveden jedan dio linkova medijskih objava kongresa:

- <http://www.rtvusk.ba/video/dnevnik-18112018/3266>
- <http://biznis.ba/u-bihacu-odrzan-kongres-o-pcelarstvu/>
- <http://www.federalna.ba/bhs/vijest/256577/treci-po-redu>
- <https://www.fokus.ba/.../odrzan-kongres-o-pcelarstvu.../1290832/>
- <http://www.source.ba/.../481038/U-Bihacu-odrzan-Kongres-o-pcele...>

- <http://tntportal.ba/.../11/u-bihacu-odrzan-kongres-o-pcelars.../>
- <http://www.fena.ba/.../1.../u-bihacu-odrzan-kongres-o-pcelarstvu>
- Radio Slobodna Evropa: Na vratima Evrope
- Poslovne novosti: U Bihaću održan kongres o pčelarstvu - Pčelarska djelatnost može smanjiti migracije Stanovništva

3. OFICIJELNI ZAKLJUČCI III KONGRES O PČELARSTVU

Akadska zajednica, resorna ministarstva kao i organizacije pčelara posebno trebaju biti usmjerene na podizanje svijesti o važnosti pčelarstva kao privredne grane te za edukaciju u području pčelarstva i proizvodnje pčelinjih proizvoda.

U sadašnjim uvjetima pčelarska proizvodnja je organizirana u okviru udruga i saveza, a često pčelari obavljaju svoju djelatnost potpuno individualno. Posljednjih godina prisutna su poboljšanja u području zakonske regulative i standardizacije koja je ipak još uvijek siromašna i nedovoljna, a cjelokupan institucionalno pravni okvir je nekonzistentan. Misija kongresa je ujedinjavanje akademske zajednice iz oblasti pčelarstva, poljoprivredne proizvodnje, prehrambene industrije i iskusnih pčelara kako bi prezentirali svoja znanja i iskustva.

Ciljevi Kongresa su:

- a) povećanje proizvodnje i kvaliteta pčelinjih proizvoda,
- b) prikupljanje i afirmiranje znanja iz oblasti pčelarstva, proizvodnje i prerade pčelinjih proizvoda,
- c) razvoj pčelarstva i razvoj ruralnih područja općenito uz težnju ka zapšljavanju, smanjenju migracija i siromaštva i
- d) ukazivanje na poboljšanja institucionalnog i pravnog okvira u sektoru pčelarstva i proizvodnje pčelinjih proizvoda te preporučivanje efikasnijih rješenja.

Tim povodom, na prijedlog Trećeg Kongresa o pčelarstvu i pčelinjim proizvodima učesnici Kongresa usvajaju sljedeće:

ZAKLJUČKE

1. Pčelarskoj proizvodnji u BiH je neophodno povećanje produktivnosti, unapređenje osiguranja kvalitete ali i povećanje efikasnosti i učinkovitosti. U tom pogledu je potrebno povećanje broja poluprofesionalnih i profesionalnih pčelara uz puno veću potporu državnih institucija na svim nivoima od općine do vrha države.

2. Izražena je potreba za uvođenjem modernih tehnologija i unapređenje infrastrukture kao što su nabavke vozila za selidbu košnica, povoljne uslove registracije (specijalna vozila) i korištenja, SMS vaga, opreme za kontrolu proizvoda na terenu ali i uspostavu sporazuma sa ovlaštenim institucijama za redovnu i sustavnu kontrolu pčelinjih proizvoda. Za ovo područje potpora od općerg do državnog nivoa sa konkretnim planovima.

3. Patvorenje pčelinjih proizvoda dovodi do neloyalne konkurencije i nepovjerenja kupaca. Uz to prisutan je i uvoz meda niske kvalitete uz obaranj cijene domaćem kvalitetnom medu. Zbog toga je neophoda izgradnja sustava kontrole proizvodnog lanca i uspostava zakonskog okvira sljedljivosti uz

kontrole pčelarskih proizvoda na tržištu kao i kontrola unutar pčelarskih udruga. To se postiže poštivanjem postojeće i donošenjem nove legislative.

4. Evidentne su pojave umiranja pčelinjih društava zbog nestručne i nekoordinirane upotrebe pesticida pa neophodno pravno i institucionalno uređenje kemijskog tretiranja biljaka u svrhu sprečavanja implikacija na život i zdravlje pčela na principu održive upotrebe pesticida. Posebno je neophodno kvalitetnije uređenje državnih programazaštite od bolesti pčela kao i zaštite od predatora. S tim u vezi usko je povezana potreba zakonskog reguliranja i uspostave legislative za katastar pčelinje ispaše. Predlaže se bolja edukacija za održivu upotrebu pesticide u poljoprivredi.

5. Neophodno je institucionalno urediti područje uzgoja matica kroz uspostavu sustava testiranja i rangiranja proizvođača matica po kvaliteti na godišnjoj razini, kao i uvođenju legislative o državnim poticajima za proizvodnju matica.

6. Na cijelom prostoru BiH prisutno je nedovoljno poznavanje tehnologije proizvodnje matične mliječi, polena, propolisa, voska i pčelinjeg otrova, ali i proizvoda u čiji sastav se oni ugrađuju. Održivost pčelarske djelatnosti može se bazirati na znanju u ovoj oblasti gdje se postižu veći prihodi i veći profit.

7. Neke vrste pčelinjih proizvoda imaju posebnu vrijednost jer njihov sastav je uvjetovan prirodnim nasljeđem biljaka u BiH, pa posebnu pažnju treba posvetiti institucionalizaciji u proizvodnji pčelinjih proizvoda sa geografskim porijeklom.

8. Uvjeti za poboljšanje kvalitete i povećanje prihoda su: standardizacija pčelinjih proizvoda, organsko pčelarstvo, zaštita pčelarskih proizvoda i njihovih robnih marki, pravno uređenje informiranja potrošača i deklariranje pčelinjih proizvoda itd.

9. Institucionalno pravni okvir je osnova za razvoj i jačanje pčelarstva i proizvodnje pčelinjih proizvoda. Izgradnjom i jačanjem institucionalno pravnog okvira stvaraju se uvjeti za povećanje broja profesionalnih pčelara kao i poboljšanje kvalitete i plasmana pčelinjih proizvoda. U svrhu jačanja Institucionalno pravnog okvira nophodno ostvariti bolji status pčelarstva u državnim tijelima i nadležnim ministarstvima poljoprivrede.

10. Afirmacija konzumiranja pčelinjih proizvoda uz poboljšanje prehrambenih navika stanovništva putem edukacija.

4. PRIJEDLOZI ZA POBOLJŠANJA

Kako bi se kontinuirano unapređivao kvalitet i značaj Kongresa kako u Bosni i Hercegovini tako i u regiji, dati su sljedeći prijedlozi za poboljšanje sljedećeg četvrtog Kongresa:

- a) Kontinuiran napor na uvođenju Zbornika i u druge dodatne znanstvene baze u cilju pojačanja interesa akademske zajednice
- b) Donijeti odluku o uvođenju obavezne kotizacije za sve učesnike kongresa koja uključuje poikrivanje troškova zajedničkog ručka i večere, Zbornika radova i promo materijala
- c) Samo pozvanim predavačima obezbjediti smještaj u hotelu tokom trajanja kongresa
- d) Kontinuirano raditi na animiranju akademske zajednice i stručnih institucija u svrhu poboljšanja strukture predavača na Kongresu

<http://hranomdozdravlja.com/?do=pcele>

Te. +387 35 320 745; fax +387 35 320 741; mobitel: 00 387 62 893 270 mail: midhat.jasic@untz.ba ili jasic_midhat@yahoo.com

- e) Profesionalizirati zaduženja tokom prijema gostiju na desku
- f) Kontinuirano raditi na poboljšanju kako samog vođenja Kongresa, tako i rada radnih tjela kako bi se obezbjedila efikasnost samih usmenih izlaganja uz pojačanje kontrole dužine trajanja usmenih izlaganja

5. ODBORI III KONGRESA

ORGANIZACIONI ODBOR III KONGRESA

Predsjedništvo

Predsjednik: Mr. sc. Zlatko Jusufhodžić, J.U. Veterinarski zavod Bihać, Bihać, BiH

Podpredsjednik: Muamer Mandra dr. vet. med., PerutninaPtuj BH d.o.o., Breza;

Podpredsjednik: Prof. dr. Drago Šubarić, Prorektor, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, HR

Podpredsjednik: Prof. dr. Midhat Jašić, Tehnološki fakultet Univerziteta u Tuzli, BiH;

Sekretar Kongresa: Azra Ličina Sinanović, dr. vet. med., USAID/Sweden FARMA II project, Sarajevo, BiH;

Članovi

Prof. dr. Jasmina Ibrahimpašić, Prorektor Univerziteta u Bihaću, BiH;

Prof. dr. Jurislav Babić, Dekan Prehrambeno tehnološkog fakultet Osijek, HR;

Prof. dr. Sead Čatić, Dekan Tehnološkog fakulteta Tuzla, BiH;

Prof. dr. Borislav Miličević, Dekan Veleučilišta u Požegi, HR;

Dr. sc. Džemil Hajrić, direktor Agencija za sigurnost hrane BiH Mostar, BiH;

Indira Mulalić, dr. vet. medicine, Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodopr. i šumar., Sarajevo, BIH;

Ekrem Milić, Časopis BH pčelar, BIH;

Dr. sc. Asmir Budimlić, Veterinarski zavod Bihać, BIH;

Dr. sc. Meho Majdančić, Tehnološki fakultet Tuzla, BIH;

Elvir Šehić, pčelar Bihać, BIH;

Asmir Duraković, dipl.ecc., Udruženje pčelara Gradačac, BIH;

Amina Muharemagić, dipl.ecc, Bee Med Tuzla, BIH;

Muradif Kalesić, Predsjednik Kantonalnog Pčelarskog saveza TK, BIH;

Suad Kurbeg, Predsjednik Kantonalnog Pčelarskog saveza USK, BIH;

Besim Husejinagić, Predsjednik Kantonalnog Pčelarskog saveza ZE DO, BIH;

Boras Kvesić, Predsjednik Kantonalnog Pčelarskog saveza HNK, BIH;

Sejo Deljo, Predsjednik Pčelarskog saveza Federacije, BIH;

Mr. sc. Nijaz Bajramović, Agencija za sigurnost hrane Mostar;

Mr. sc. Husnija Kudić, Ministarstvo Poljoprivrede, Vodoprivrede i Šumarstva Federacije BiH Sarajevo;

Sanel Hodžić, dr. vet. medicine, Multilab d.o.o. Tuzla;

Zvonko Deronjić, dr. vet. medicine, Poljovet d.o.o. Gradačac;

Doc. dr. Smail Toromanović, gradska uprava Bihać;

Prof. dr. Omanović Halil, Ured za koordinaciju projekata pri Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede

i šumarstva Sarajevo;

<http://hranomdozdravlja.com/?do=pcele>

Te. +387 35 320 745; fax +387 35 320 741; mobitel: 00 387 62 893 270 mail: midhat.jasic@untz.ba ili jasic_midhat@yahoo.com

Hazim Hodžić, Udruženje pčelara „Kesten“ Cazin, BiH
Suad Slimović, Kantonalna privredna komora Tuzla;

TEHNIČKI ODBOR III KONGRESA

Mr. sc. Damir Alihodžić; Mr sc Mario Jašić ; Emina Hodžić, dipl. ing. agr.; Emina Mašinović, dipl. ing. agr.; Alisa Frkić, dipl. ing. agr.; Kemal Sejranović dipl. ing., Benjamin Čaušević dipl. ing., Šejla Čaušević student

PROGRAMSKI ODBOR III KONGRESA

Prof. dr. Midhat Jašić, Tuzla, Tehnološki fakultet Tuzla, BIH;
Dr. vet. med. Azra Ličina Sinanović, USAID/Sweden FARMA II project, Sarajevo, BIH;
Prof. dr. Drago Šubarić, Prorektor Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, HR
Mr.sc. Zlatko Jusufhodžić dr. vet. med, Veterinarski zavod Bihać, BIH;
Muamer Mandra dr. vet. med., Perutnina Ptuj BH d.o.o., Breza ,BIH;
Dr sc Asmir Budimlić, Veterinarski zavod Bihać, BIH